

BEN GARROD

Çeviren: Dilek Boyraz

sola
kidz

YIRTICILARIN
İÇİNDEKİ
EN BÜYÜK
DİNOZOR
MUYDUM?

İKİ AYAĞIMIN
ÜZERİNDE Mİ
YÜRÜRDÜM.
YOKSA DÖRT MÜ?

EN ÇOK HANGİ ÖZELLİĞİM
İLE ÜNLÜYÜM?

2.

Baskı

Dinozorları Bildiğini mi Sanıyorsun?

SPINOSAURUS

DR. JANE GOODALL'IN TAKDİMİYLE

Sola Unitas

The image features a black silhouette of a tree trunk on the left side, with various prehistoric plants and ferns at the bottom. The background is white. The text is centered in the upper half of the page.

Dinozorları Bildiğini mi Sanıyorsun?

SPINOSAURUS

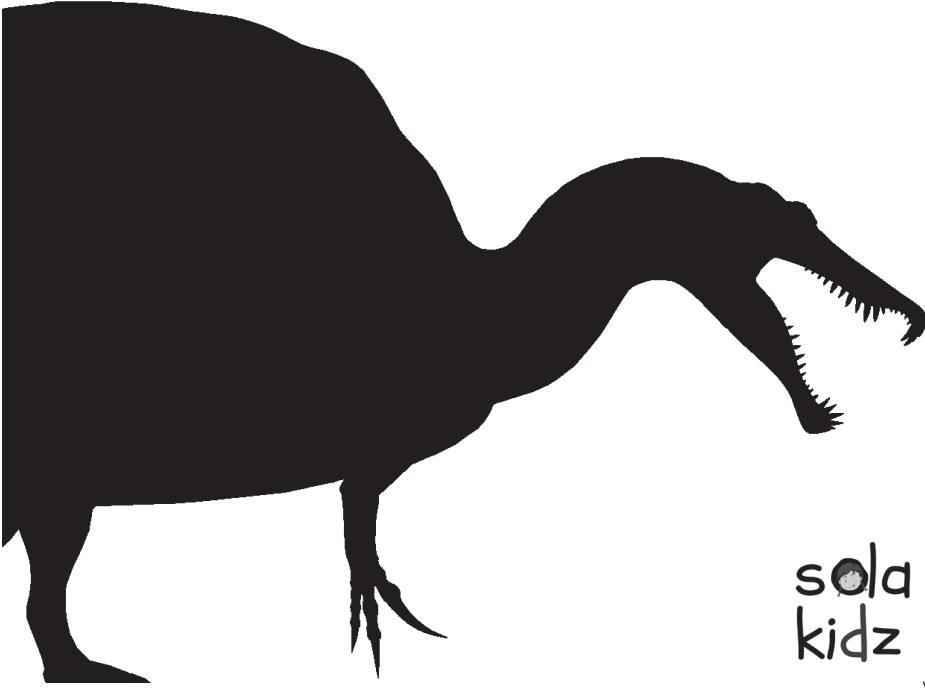

BEN GARROD

Dinozorları Bildiğini mi Sanıyorsun?

SPINOSAURUS

sola
kidz

Translated from the English Language edition of O YOU THINK YOU KNOW ABOUT SPINOSAURUS? by Ben Garrod, originally published by Head of Zeus Limited. Copyright © 2018. Turkish translation Copyright © 2018 by Sola Yayınları. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali Head of Zeus Limited, tarafından “SO YOU THINK YOU KNOW ABOUT SPINOSAURUS?” adıyla yayımlanmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç, Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA KIDZ

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL
Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: info@solayayinlari.com
www.facebook.com/solayayinlari
www.twitter.com/solaunitas
www.solayayinlari.com

ISBN: 978-605-2250-47-1

Yayıncı Sertifika No: 32858
2. Baskı: İstanbul 2020
İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa
Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur
Editör: Buket Konur
Redaksiyon: Hale Özdemir
Düzeltili: Nilgün Çağlar
Son Okuma: Tansel Mumcu
Çeviren: Dilek Boyraz
Mizanpaj: Sibel Kaya
Kapak Uygulama: Sibel Kaya
Orijinal Adı: So You Think You Know About Spinosaurus?

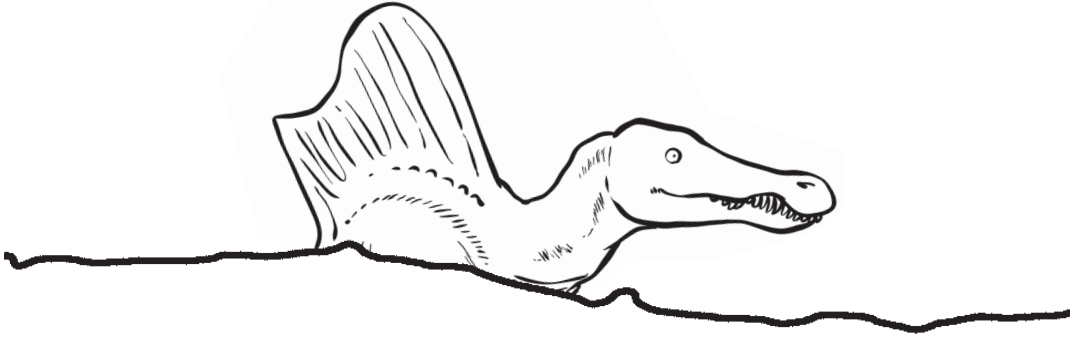
BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul
Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç, Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ya da dağıtılamaz.

Hem süper kahraman hem de bilgi kurdu
olan bilim insanları için...

Bölüm 1	DİNOZOR TANIMLARI	15
	Dinozor Nedir?	
	Kesinlikle Dinozor	
	Dino Kontrol Listesi	
Bölüm 2	DİNOZOR DEDEKTİFLERİ	25
	Velociraptor	
	Soy Ağacı	
	Spinosaurus'un Akrabaları	
Bölüm 3	DİNOZOR KEŞİFLERİ	39
	Ne Zaman ve Nerede	
	BİR UZMANA SOR: DİNOZORLARA NE OLDU?	45

İÇİNDEKİLER

Bölüm 4 BİR DİNOZORU DİDİKLEMEK 51

Bir Spinosaurus'un Anatomisi

İskelet

Vücut

Bölüm 5 DİNOZORLARIN ETKİ ALANLARI 75

Yaşam Alanları ve Ekosistem

YENİ BİLİM: DİNOZORLARI NASIL YENİDEN OLUŞTURABİLİR VE ÇİZEBİLİRİZ? 83

Bölüm 6 HİLEKÂR DİNOZORLAR 89

Evrimsel Silahlanma Yarışı

Savaş

UYGULANABİLİR: FOSİL AVCILARI 99

Test Cevapları 104

Sözlük 106

Ben hayvanları severek doğdum. Bahçemizde ve deniz kenarında, uçurumun üstündeki kuşları, sincapları ve kurbağaları izledim. On yaşıma geldiğimde Afrika'ya gitmeye, vahşi hayvanlarla yaşamaya ve onlarla ilgili kitaplar yazmaya karar verdim. Herkes bana gülmüştü çünkü Afrika çok ama çok uzaktı. Ayrıca ben küçük bir kız çocuğuydum. O dönemde kızlar böyle şeyler yapamazdı. Ancak annem; "Gerçekten bunu yapmak istiyorsan, daha fazla çalışman gerekir, fırsatları değerlendir ve **asla vazgeçme!**" dedi. Benim de sana vermek istediğim mesaj bu.

Hayalim, Dr. Louis Leakey ile tanıştığımda ve Tanzanya'daki Gombe Milli Parkı'nda (Gombe National Park) şempanzeler üzerine çalışabildiğimde gerçekleşti. Şempanzeler, hayvanların da insanlar gibi kişiliğe, akıla ve duygulara sahip olduğunu kanıtlamama yardımcı oldu. Sonunda, bir araştırma istasyonu kurdum ve öğrencilerim hâlâ Gombe şempanzeleriyle ilgili yeni şeyler öğreniyor. Tıpkı bilim insanlarının da yeni dinazor türlerini her zaman öğrenmeye devam etmesi gibi.

Dr. Jane Goodall'ın TAKDİMİYLE

Jane Goodall Enstitü & UN Messenger
of Peace, DBE'nin Kurucusu

Dr. Ben'i uzun yıllardır tanıyorum ve ikimiz de hayallerinin peşinden gitmen için seni destekliyoruz. Belki bir bilim insanı olmayı planlamıyorsun ama yine de bilim insanlarının ne yaptıklarını öğrenmen gerekebilir. Böylece yaşadığımız bu mükemmel dünyayı -evrimi ve türlerin inanılmaz çeşitliliğini- daha iyi anlayabiliriz. Henüz keşfedilemeyen birçok canlı türü bulunmaktadır. Belki de onlardan birini sen keşfedeceksin! Hatta o türe senin adın bile verilebilir!

Ne yapmaya karar verirsen ver, dilerim ki her zaman bu sihirli dünyayı merak eder ve hayatlarını bu dünyanın sırlarını keşfetmeye ve paylaşmaya adanmış insanlardan ilham alırsın. Her şeyden önemlisi, Dr. Ben ve benim Dünyamızı korumak için gösterdiğimiz çabaya ortak olacağını umut ediyorum.

Selam Millet

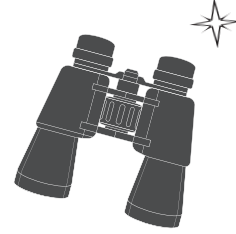

Büyüme her zaman kolay değildir; özellikle de ailede sahilden ölü köpekbalığı toplayan, on yaşına geldiğinde kadavra incelemeyi öğrenen ve süpürgeyle yılan yakalamayı deneyen tek kişiyse. Evet, ben de bunların hepsini yaptım. (Yılanları yakalamaya çalışmak pek iyi bir fikir değil, lütfen bunu yapma.) Okulunda bunları yapan tek kişi sensen, bu daha da kötü bir durum. Kalabalığa karışmak daha kolaydır. Böylece kimse kusurlarını görmez ve sen istemediğin sürece tuhaf olduğunu düşünmezler. **Ancak her zaman 'mükemmel tuhaf' insanların olacağını** hatırla. Bu insanlar, neler yapacağını bilen ve seni desteklemek ve cesaretlendirmek için her zaman orada olan insanlardır.

İster müzede, jeoloji topluluğunda, vahşi yaşam kulübünde ister okulda, izcilikte ya da aile veya arkadaşlarının arasında olsun, **seninle aynı şeylere ilgi duyan diğer kişilerle konuşamayacağını asla düşünme.** Elbette, yabancılarla konuşmamalısın ama ebeveynin ya da öğretmenlerinin yardımıyla arkadaşın olacak bilim insanları bulabilirsin. Benim tanıdığım en ilham verici bilgi kurtları, her hafta sonu kuşları izlemeye ya da her türlü hava koşulunda mükemmel vahşi yaşam fotoğrafları çekmeye giden gençlerdir. Bazıları yürürken bulduğu kafataslarını topluyor bazıları ise gençlerin (tıpkı senin gibi) dünyayı değiştirmek için sahip oldukları güç hakkında blog ya da makaleler yazıyor.

Bu mükemmel genç bilim insanlarının birçoğunun bu tür şeyleri daha kolay yaptığını biliyoruz çünkü etraflarında sohbet edecekleri, tutkularını konuşabilecekleri, en iyi fosillerin nerede olduğunu sorabilecekleri ve yavru bir karganın neler yediğini ya da bir balinanın nasıl gömüldüğünü öğrenebilecekleri insanlar bulunmaktadır. Evet, ben de çok ama çok küçükken bu tür şeyleri sormaya başlamıştım.

Aslında burada iki şeyden bahsediyorum. **İlki, bilgi kurdu olmak her zaman kolay değil ama çevrende diğer bilgi kurtlarının olmasına yardımcı olur.** Bilgi kurdu olmak, bir şeyi diğer insanlardan çok daha fazla sevmen demektir. Örneğin; ben bilimi

seviyorum. Ben bir bilgi kurduyum, ağabeyim arabaları seviyor yani o da araba kurdu olmuş oluyor. İkincisi, hepimiz böylesine bilge olmaktan gurur duymalıyız. Bunun en güçlü yönün olmasına izin ver. Dünyanın birçok yerinde yaşadım ve çalıştım. Şempanzeleri ve köpek balıklarını inceledim, Kuzey kutbundan çöllere kadar birçok yerde bulundum. Aç yırtıcılar tarafından takip edilen nadir canlı türlerini korumaya çalıştım ve vahşi hayvanların filmini çektim. Araştırmalar yaptım, üniversitede ders verdim ve TV için çok güzel bilim programları hazırladım. Evet, evet ben bir bilgeyim! Farklı ol, tuhaf ol, bilge ol!

Şu anda bir bilim insanıyım. Öğrencilerimin ve tanıştığım sayısız gencin, benimle bilim ve genç bir bilim insanı olmak ile ilgili konuştuğunu düşünmekten ve ne kadar eğlendiklerini görmekten keyif alıyorum. Ayrıca yeni fosil alanlarını, yavru kargaların kahvaltıda ne sevdiğini ve balinaları gömmenin yeni yollarını öğrenmeyi de seviyorum. **Sen, kendin olarak, olabileceğin en iyi bilim insanı olacaksın... Mutlu bir bilim insanı olacaksın.**

Bilgi kurdu olmak için hazırlan!

Ben

Dinozorları Bildiğini mi Sanıyorsun? adlı seriyi okurken benim kim olduğumu merak etmeye başladıysan, kendimi tanıtma zamanı geldi demektir. Ben **Epidexipteryx (epi-dexip-terr-iks)** ve ismim 'gösteriş tüyü' anlamına geliyor. Şu ana kadar bana ait tek bir fosil 160 milyon yıl önce Moğolistan'da bulundu. 25cm uzunluğundaki uzun iskeletimle en küçük dinozorlardan biriydim ve oldukça tuhaf bir görünüme sahiptim. Büyük gözlerim, devasa pençelerim ve ağzımın önünde

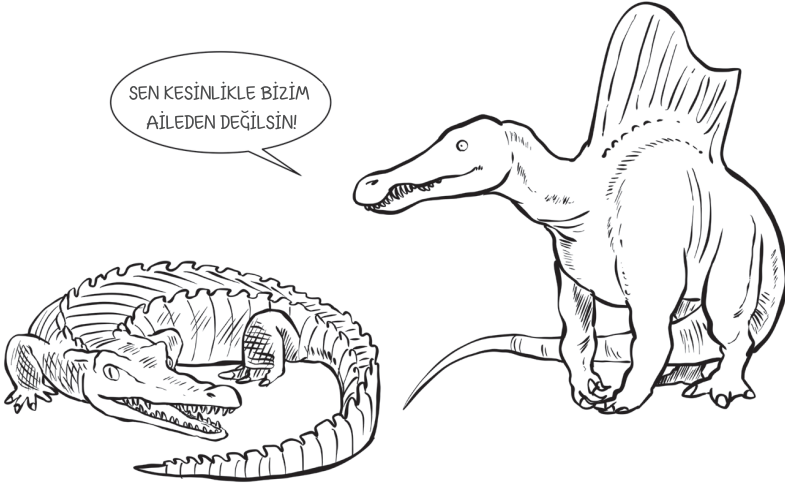

çok ince, küçük dişlerim vardı. Bu ince, küçük dişlerim theropodlar için olağandışı bir şeydi. Ayrıca gösteriş için kullanmayı çok sevdiğim dört tane uzun kuyruk tüyüm vardı. Gösteriş amaçlı tüylerini kullanan ilk dinozordum.

BÖLÜM 1

Dinozor Tanımları

Dinozor Nedir?

DİNOZORLARI

Bildiğini mi Sanıyorsun?

Dinozorlar hakkında herkesten farklı şeyler bilmek ister miydin? Onlar hakkında en önemli ve herkesin bilmediği şeyleri bilmek istiyorsan bu kitap tam sana göre... Arkana yaslan ve dinozorların heyecanlı dünyasına güçlü bir adım at. Macera seni bekliyor!

Dinozorları, yeni gelişen bu bilimi ve fosilleri nasıl bulacağını bu kitap sayesinde öğrenebilirsin! Hadi Dr. Ben Garrod ile birlikte bir bilim insanı olma yolculuğuna çık!

Cebine bir dinozor at ve büyük maceraya başla!

**66 MİLYON YILLIK EN GÜNCEL
DİNOZOR KİTAPLARI**

Sola Unitas
İngilizce Akademi

sola
kidz